聖金經大乘經

藏文漢譯對照本繁體

聖金經大乘經

題　解

佛陀在祇樹給孤獨園時，應阿難尊者所問，開示了「菩提心如金」的道理：菩提心的功德（屬於世俗菩提心）如同各式金器，而菩提心的本性則不曾變異，就如同金子，本質不受外在形制而有更易。此喻既說明了世俗、勝義菩提心二者不一不異的關係，也說明了由於勝義菩提心自性清淨，智慧從此而生，所以應當修習世俗菩提心——也就是勤於自他二利、修習諸法非實有的道理。

《大般涅槃經》卷九中，佛也用「金性不變」之喻，說佛身常住無有變異之理：「復次，善男子！譬如金師，得好真金，隨意造作種種諸器。如來亦爾，於二十五有，悉能示現種種色身，為化眾生、拔生死故。是故，如來名『無邊身』，雖復示現種種諸身，亦名常住無有變易。」（CBETA, T12, no. 374）

天台智者大師於《妙法蓮華經玄義》卷八之中，以三種譬喻說「一實諦」的不二實相。其中金喻，特別提及不同的補特伽羅，對待實相法理的方式亦有殊別，其喻也與本經理趣妙合，可供參考：

「譬如黃石中金，愚夫無識，視之謂石，擲在糞穢，都不顧錄；
估客得之，融出其金，保重而已；
金匠得之，造作種種釵釧鐶鐺；
仙客得之，練為金丹，飛天入地，捫摸日月，變通自在。

「野人喻一切凡夫，雖具實相，不知修習。
估客喻二乘，但斷煩惱礦，保即空金，更無所為。
金匠喻別教菩薩，善巧方便，知空非空，出假化物，莊嚴佛土，成就眾生。
仙客喻圓教菩薩，即事而真，初發心時，便成正覺，得一身無量身，普應一切。

「今經但取金丹實相，以為經體也。就同而為喻，從初至後，同是於金，凡夫、圓教，俱是實相也；就異為喻者，初石異金，次金異器，器異丹。丹色淨徹，類若清油，柔軟妙好，豈同環釧，狀乖色別？故不一種。此就與奪破會，簡其得失。」（CBETA, T33, no. 1716）

本經收錄於藏文大藏經的契經（མདོ་སྡེ）部，翻譯為藏文的年代、譯者資訊皆不詳。本經經名亦未見於吐蕃王朝時期所編的《旁塘目錄》（དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ）或《鄧噶目錄》（དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ）因此可推測為後弘期傳譯入藏地的經典。

{T125} ༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་སུ་བརྞ་སཱུ་ཏྲ་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་ནཱ་མ་སཱུ་ཏྲ།

བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་གསེར་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

[199b.6]སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[293a.1]སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[293a.1]འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་ཏེ། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །

[293a.3]བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གསེར་དང་རང་བཞིན་འདྲ་བར་གནས་པར་བལྟ་བར་བགྱིའོ། །གསེར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་གནས་སོ། །མགར་བས་གསེར་ལ་བཟོའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པར་བྱས་ཀྱང་གསེར་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་ཡང་དོན་དམ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་མ་གཡོས་པས་ [1]རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

聖金經大乘經

藏漢對照本繁體

梵語：Ārya-suvarṇa-sūtranāmamahāyānasūtra

藏譯：'phags pa gser gyi mdo zhes bya ba theg pa chen po'i mdo/

漢譯：聖金經大乘經

敬禮一切佛菩薩。

如是我聞：一時，世尊在祇樹給孤獨園。爾時，具壽阿難白世尊言：

「世尊！云何觀菩提心？」

世尊告曰：「具壽阿難！菩提心者，應觀其性如金。如金自性清淨，菩提心亦自性清淨。雖金匠造作種種諸器，金性不變。菩提心亦如是，以其自性不變故，雖有種種功德差別，於勝義中，亦不離菩提心。」

[293a.4]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་བཀའ་སྩལ་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྣམ་པར་དག །

བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན། །

དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒོམ། །

ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ་མོས། །

[293a.5]བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ།། །།

[293a.6]འཕགས་པ་གསེར་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།།

爾時，世尊復說是偈：

「菩提心本淨，
應勤自他利，
修習本無實，
信解於慧因[2]。」

（菩提心本身是清淨的。
［所以人們］應當勤求自利，並且利他，
修習［諸法］本來無實［的道理］，
並對能出生智慧的因緣，具足信解（嚮往與信念）。）

世尊說是語已，具壽阿難、一切眾會　，天、人、非天、乾闥婆等世間大眾，皆大歡喜，於世尊所說，稱揚讚歎。

聖金經大乘經

註釋

1 《གཡུང》《པེ》པར། 此處依此二版而譯。

2 因：原文寫做སྐྱེ་བའི་རྒྱུ，梵文做 ***utpattihetu***，義為出生事物的因緣。原文ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ，若依古譯，可將之簡稱為「慧因」。其中，「因（རྒྱུ）」一詞，在此若依直譯，可譯做「能生因」，其他常見譯詞有生因、生緣、生因緣、生起因緣等。但觀其內文，該詞於本經中的意義，當有廣狹二義——依狹義解，可逕解做十因、六因、五因或二因當中的「能生因」，或四種緣當中的「因緣」，也即事物（果）的主因；依廣義解，則可泛指二因，也即成就事物（果）的一切主要條件（能生因）、次要條件（方便因）之總和。因此，此處宜採廣義解，故僅將之譯為「因」，而不依字面直譯為「生因」或「能生因」，避免簡化該詞原意而有損減之失。特此說明。

相關道理，可參考《成唯識論》卷八：「如是十因，二因所攝：一、能生，二、方便。〈菩薩地〉說：『牽引種子、生起種子，名能生因；所餘諸因，方便因攝。』」（CBETA, T31, no. 1585）亦可見於《瑜伽師地論》卷三十八：「此一切因，二因所攝：一、能生因，二、方便因。當知：此中，牽引種子、生起種子，名能生因；所餘諸因，名方便因。復有四緣：一、因緣，二、等無間緣，三、所緣緣，四、增上緣。當知：此中，若能生因，是名因緣；若方便因，是增上緣。等無間緣及所緣緣，唯望一切心、心法說。由彼一切心及心法前生開導所攝受故，所緣境界所攝受故，方生、方轉。是故，當知：等無間緣及所緣緣，攝受因攝。」（CBETA, T30, no. 1579）

《聖金經大乘經》 編譯團隊：

譯者：釋寶僧法師
圓滿法藏編譯委員會　恭譯
設計排版：張春靜

圓滿法藏·佛典漢譯
THE KUMARAJIVA PROJECT